
MERKEL'İN GKRY'Nİ ZİYARETİNİN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ-25 OCAK 2011

Tugay ULUÇEVİK

12.04.2009

Tugay ULUÇEVİK, Eski Bonn ve Berlin Büyükelçisi

Almanya Başbakanı Sayın Angela D. Merkelin 11 Ocak 2011 tarihinde Güney Kıbrıs Rum Yönetimine (GKRY) yaptığı günü birlik ziyaret sırasında Hristofyasa bu kadarını da beklemiyordum doğrusu dedirtecek ölçüde gerçeklerle bağdaşmayan tek yanlı ifadelerle Rum Tarafının Kıbrıs sorununa çözüm bulmayı amaçlayan müzakerelerdeki tutumundan cesaret ve yaratıcılık gibi nitelemeler de kullanarak övgüyle söz etmesi; Kıbrıs Türk Tarafının Rumların adımlarına karşılık veremediğini öne sürmesi; Türkiye'ye sorununun çözümü yolunda daha fazla gayret göstermesi çağrısında bulunması; biz Almanlar ve özellikle şahsen ben, bir ülkenin bölünmüşlüğüne ne demek olduğunu iyi biliriz diyerek Kıbrısın bölünmüş durumunun kabul edilemez olduğunu belirtmesi; bu duruma 1974'de Türkiye'nin sebep olduğunu ima eden sözler söylemesi ve gerçekçi ve kalıcı bir çözüme yönelik arayışların iki tarafından biri olan Kıbrıs Türk halkını ve onun siyasî iradesini temsil eden KKTC'nin Lideri ile Kıbrıs Türk Toplumunun Lideri sıfatıyla da olsa ziyaret vesilesiyle temastan kaçınması, Türkiye'de ve KKTC'de haklı bir tepkiyle karşılanmıştır.

Kimyaları Aynı

Merkelin sözlerine ve tutumuna dair haberler, Merkel ile Hristofyasa dostane biçimde kucaklaşırken gösteren ve kimyalarının uyuştüğünü ortaya koyan fotoğraflar, bize, soğuk savaş ve Almanyanın ve Berlinin bölünmüş döneminde komünist Doğu Almanyanın liderlerinin Kıbrıs Rum yöneticilerle ve özellikle AKEL'in mensuplarıyla buluşmalarında, Rumlardan yana verdikleri demeçleri ve fotoğraf kareleriyle yansıtılan dostluk manzaralarını hatırlatmıştır.

Bu çağırışımı yapmamıza, sanırım, 1954 Hamburg doğumlu olan Merkelin sonradan Doğu Almanyada büyüyüp yetişmiş, eğitim ve öğrenimini tamamlamış ve orada meslek sahibi olmuş bulunması; Hristofyasa'nın ideoloji bakımından komünist kökenli olup, tahsilini Moskovada yapması ve her iki Liderin de Rusça bilmeleri etken olmuştur.

Muhtemeldir ki, Sayın Merkel, Kıbrıs konusundaki ilk temel bilgilerini, Doğu Alman Liderlerin 1974'deki gelişmeler hakkında yaptıkları ve Varşova Paktı Devletlerine mahsus basma kalıp sözler içeren Rumlardan yana demeçlerini sansürlü Doğu Alman basınından okuyarak edinmiştir. Bu yüzden de kişisel olarak Kıbrıs sorununun 1974'de ortaya çıktığını düşünüyor olması fazla şaşırtıcı değildir. Şaşırtıcı ve hattâ kabul edilmez olan, bu düşüncelerini Almanya gibi büyük bir Devletin adına dile getiriyor olmasıdır.

Merkelin Ders Almağa İhtiyacı Yok Mu?

Merkelin Güney Kıbrıs ziyaretindeki demecine haklı olarak tepki gösteren Başbakan Sayın Erdoğan'ın sözleriyle ilgili olarak bir açıklama yapan Almanya Hükûmet sözcüsü Steffen Seibert, Başbakan Merkelin Kıbrıs sorunu hakkında tarih dersi almaya ihtiyacı olmadığını" söylediğini gazetelerde okuduk. Ders almağa ihtiyaç duyup duymama kişisel bir tercihtir; karışılmaz. Bununla beraber, Türkiye'yi doğrudan ilgilendiren bilgilerdeki kasıtlı veya kasıtsız yanlışlıkları ve eksiklikleri düzeltmede Türk vatandaşlarına da düşen görevler olduğunun bilinci içinde, bazı bilgilerimizi, ders

verme niyeti taşımadan, paylaşmak istiyoruz.

Kıbrıs 36,5 Değil, 47 Yıllık Sorun

Alman Sözcü, Merkel'in 1974 yılında Türk askerlerinin adanın kuzeyini işgal ettiğini bildiğini" belirtmiş ve Kıbrıs sorununun 36,5 yıldır var olduğunu vurgulamıştır. Bu dahi, Merkelde ve Onun sözcüsünde, Kıbrıs sorununun tarihçesine ilişkin bir bilgi yetersizliği bulunduğunu ortaya koymaktadır. Çünkü, Kıbrıs sorunu, 1960dan sonraki aşamasında, Rumların iddia ettiği üzere Temmuz 1974de değil, Kıbrıslı Rumların Kıbrıslı Türklere saldırmaları üzerine 1963 Noelinde ortaya çıkmış ve 26 Aralık 1963 tarihinde BM Güvenlik Konseyinin gündemine girmiştir. BMGS son raporunda da Kıbrıs konusunun 47 yıldır BM Güvenlik Konseyinin gündeminde bulunduğunu hatırlatmıştır.

Makarios: Yunanistan Kıbrıs İstilâ ve İşgal Etti

İşgal konusuna gelince: Alman dostlarımızın, Makariosun BM Güvenlik Konseyinde 19 Temmuz 1974 tarihinde yaptığı ve Yunanistanı Adayı pervasızca istilâ ve işgal etmekle suçlayan konuşmasını ve Yunanistan Büyükelçisinin de cevaben Makariosu Zürihte ortaya çıkan anayasanın 13 hükmünü tadil etme teşebbüsünde bulunmak suretiyle 1963 Aralık ayında feci çatışmaların ortaya çıkmasına ve böylece Adanın yeşil hat boyunca fiilen bölünmesine sebep olmakla itham eden sözlerini içeren S/PV.1780 sayılı toplantı zaptını tekrar tekrar okumalarını salık verimiz.

Yunanistanın ENOSIS amacıyla Kıbrısta 15 Temmuz 1974 günü gerçekleştirdiği darbenin sonuçlarını önlemek için Türkiye'nin 1960 Antlaşmalarına uygun olarak Adaya yaptığı askerî müdahaleden sonra Avrupa Konseyi Parlâmenterler Meclisinin 29 Temmuz 1974 tarihinde kabul ettiği 573 sayılı kararında Yunan askerleri tarafından Kıbrısta gerçekleştirilen askerî darbeyi kınadığını ve Türkiye'nin müdahalesini 1960 Garanti Antlaşmasının 4. paragrafından kaynaklanan bir hakkın kullanılması olarak nitelediğini hatırlatmak isteriz.

Yeşil Hat 1963de Çizildi

Kıbrıstaki bölünmüşlüğü'nün simge kavramı yeşil hattır. Bu hat 1974de değil, Rumların Kıbrıslı Türklere saldırmaya başlaması üzerine geçici olarak görevlendirilen Barış Gücünün Komutanı İngiliz Generali Young tarafından 1963 Aralık ayında harita üzerinde çizilmiştir. General Young, Lefkoşada Türklerin ve Rumların yaşadıkları yerler arasında bir güvenlik şeridi oluşturmak amacıyla bu hattı çizerken yeşil renkli kalem kullandığı için, bu çizgi Kıbrısla ilgili terminolojiye yeşil hat olarak girmiştir. Lefkoşa 1963 sonunda iki ayrı yönetim halinde ikiye bölünmüştür.

Alman Hukukçular Forsthoff ve Heinze

Kıbrıs sorununun evveliyatını bilme açısından Almanya aslında önemli bir avantaja sahiptir. 1960 Kıbrıs Cumhuriyetinin Anayasasına göre Türk, Rum ve tarafsız bir hakimden oluşan bir Yüksek Anayasa Mahkemesi kurulmuştu. Üç üyeli Mahkemenin Başkanlığına Almanyanın Heidelberg Üniversitesinden değerli Alman hukukçu Prof. Dr. Ernst Forsthoff getirilmişti. Yardımcısı da Alman hukukçu Dr. Christian Heinze idi. Makariosun Kıbrıslı Türklere tanınan anayasal güvenceleri ortadan kaldırmak için yaptığı Anayasayı tadil teşebbüslerine bu dürüst ve namuslu Alman hukukçular kararlılıkla karşı çıkmışlardı. Yapılmak istenenlerin Anayasaya aykırı olduğunu açıklamışlardı. Rumların Forsthoffu basit Nazi memuru olarak nitelemeleri; Heinzeye karşı alenen iftira kampanyası başlatmaları üzerine Alman hukukçular 1963 yılı içinde görevlerinden istifa etmişlerdi. Bundan sonra da zaten Kıbrıs Cumhuriyeti yıkılmıştı. Dr. Heinze hayattadır. Kıbrıs ile ilgili kaynaklarda bu iki Alman hukukçunun 1960-63 döneminde Kıbrısta yaşananlara dair yaptıkları açıklamalar yer almaktadır.

Batı ve Doğu Almanyaların Kıbrıs Konusundaki Tutumları

Avrupanın siyasî coğrafyasında iki Almanyanın ve Berlin duvarının var olduğu uzun dönem boyunca Batı Almanya Kıbrıs konusunda hiçbir zaman ön plânda rol alma hevesine kapılmamıştır. Kıbrıs sorununun tarafları arasında eşit mesafede durmağa ve tarafsız kalmağa özen göstermiştir. Doğu

Almanya ise, Sovyetler Birliğinin önderliğindeki Varşova Paktı Devletleriyle birlikte daima Rumlardan yana hareket etmiştir.

1974 gelişmelerinden sonra Kıbrıs sorununun 1983'e kadar BM Genel Kurulunda 7 kez görüşülmesinde, Batı Almanya söz almamış ve Kıbrıs konusunda hazırlanan karar tasarılarının oylanmasında - Türkiye'nin de olumlu oy verdiği 1974 toplantısı hariç - Türkiye'nin aleyhte oy kullandığını dikkate alarak çekimser kalmayı tercih etmiştir. Doğu Almanya ise, Rum iddialarını ve tezlerini dile getiren konuşmalar yapmış ve Rumlardan yana karar tasarılarına Kıbrıs Rum Kesimi ve Yunanistan ile birlikte hep olumlu oy vermiştir.

İki Almanyanın birleşmesinden sonra da Alman Federal Cumhuriyeti başlangıçta Kıbrıs konusunda Türkiye'yi rahatsız etmemeğe dikkat etmiştir.

Almaya: Kıbrıs Adada çözüm olmadan AB'ne Katılamaz

Türkiye ile AB arasında Gümrük Birliği kurulması için kararın Türkiye-AB ortaklık Konseyinde 1994 Aralık ayında alınması plânlanmıştı. AB Dönem Başkanı Almanya idi. Rum Tarafı ve Yunanistan, Türkiye ile Gümrük Birliği kurulması karşılığında aynı gün Kıbrısın AB tam üyelik müzakerelerinin başlaması için tarih belirlenmesini istemişler ve ısrar etmişlerdi. Dönem başkanı Almanya Kıbrıs sorunu çözülmeden Kıbrısın AB üyeliğine karşı olduklarını beyanla, gümrük birliği kararının alınmasını ertelemişti. Karar daha sonra Fransa dönem Başkanlığı sırasında 6 Mart 1995'de alınmıştı. Ancak, aynı gün, Kıbrıs ile katılım müzakerelerinin AB Hükûmetlerarası Konferansının tamamlanmasından 6 ay sonra başlaması kararlaştırılmıştı. Dışişleri Bakanı Sayın Murat Karayalçın, Ortaklık Konseyinde AB zabıtlarına geçen kuvvetli bir çekince beyanı yaparak, Türkiye'nin, Kıbrısın tamamının veya bir bölümünün Türkiye'de AB'ne tam üye olmadan AB'de üye kabul edilmesine hukuken ve siyaseten karşı çıkmağa devam edeceğini 1960 Antlaşmalarına da atıfla açıklamıştı.

Türkiye □ AB Gümrük Birliğinin 1 Ocak 1996 tarihinde yürürlüğe girmesini takip eden gelişmeler içinde, Almanya, Fransa, Hollanda ve İtalya Kıbrıs sorunu çözülmeden Kıbrısın AB'ne katılımına karşı olduklarını beyan etmişlerdir. Bu irade, maalesef, Türkiye'ye AB katılım adaylığı statüsü veren Aralık 1999 AB Helsinki Bildirisine yansımamış, aksine, Bildiriye çözüm şartını kaldıran bir hüküm konulmuştur.

Denktaş ve Talâtın Almanyayı Ziyaretleri

Almanya Kıbrıs sorununa dengeli biçimde yaklaştığını KKTC liderleriyle temaslarını sürdürerek de ortaya koymuştur. KKTC'nin 1. Cumhurbaşkanı Sayın Rauf Denktaş beraberinde bir heyet olduğu halde 2000 Şubat ayında Almanyayı ziyaret etmiş ve Dışişleri Bakanı Fischer ile heyetler halinde resmî görüşme yapmıştır. Haziran 2006'da da KKTC'nin 2. Cumhurbaşkanı Sayın M. Ali Talât Haziran 2006'da Almanyaya ziyarette bulunmuş ve Dışişleri Bakanı Walter-Steinmeier ile görüşmüştür.

Bazı Sorular

AB'nin lideri konumunda olan ve 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren Türkiye'nin yerine BM Güvenlik Konseyinin geçici üyesi olarak göreve başlayan Almanya gibi bir Devletin Kıbrıs sorununun taraflarından birine husumet ilân edercesine davranmasının Kıbrıs konusuna ilişkin diplomaside etkili rol oynamasını imkânsız kılacağını kestirememiş olması düşünülebilir mi?

Merkelin ve yanındaki danışmanların 2003-2004 döneminde ve hattâ sonrasında Türkiye'nin Kıbrıs sorununun çözümünü sağlamak üzere Kıbrıs Türk halkına baskılara varan yaklaşımlarla ne kadar gayret gösterdiğini bilmemeleri mümkün müdür?

Annan Plânını Kıbrıslı Türklerin kabul ettiklerini ve Rumların reddettiklerini hatırlamamaları söz konusu olabilir mi?

Yine, Merkel'in ve akıl hocalarının 2004'de Rumlar ANNAN Plânını kabul etselerdi, bugün Kıbrıs sorunu çözülmüş olurdu diye düşünemeyecek kadar hafıza kaybına uğradıklarını ve muhakeme yeteneğinden mahrum olduklarını insanın aklından dahi geçirmesine imkân var mıdır?

NATO - AB ilişkisi ve Kıbrıs

Merkel Güney Kıbrısta verdiği demeçlerde Kıbrıs sorununun bir an önce halledilmesinin AB ile NATO arasında sağlam bir ilişki ve işbirliği kurulabilmesi için de gerekli olduğuna işaret etmiştir. Bilindiği üzere, Türkiye Kıbrıs sorunu çözülmeden Kıbrısın NATOya girmesine haklı olarak karşı çıkmaktadır. ABnin KKTCne ve Türkiyeye Kıbrısta sakat bir çözümü kabul ettirme telaşında bulunmasının sebeplerinden biri de bu NATO konusudur. Oysa, ABnin kendisi, Kıbrısta çözüm olmadan Kıbrıslı Rumları üye kabul etmekle esasen onları Kıbrısta status quodan rahatsız olmaz duruma getirmişlerdir. Böylece AB □ NATO işbirliğinin sağlıklı biçimde oluşmasını engellemişlerdir. Merkelin Kıbrıstaki tutumu Rum Tarafını yeniden çözümsüzlüğe azmettirmek suretiyle, ABnin NATO ile geliştirmek istediği kurumsal işbirliğinin önüne set çekmiş olmuyor mu?

Kıbrısın Bölünmesi Almanyanın Bölünmesine Benzetilemez!

Almanyanın bölünmesiyle Kıbrısın bölünmüşlük durumu arasında benzerlik kurmak da Kıbrıs sorunuyla ilgili gerçekleri bilmemek demek değil midir?

Almanya, Almanların birbirine karşı silâh kullanması sonucunda bölünmüş değildir. Oysa, Kıbrısta birbirinden ırk, din, dil, kültür, ülkü bakımından farklı, biri Türk, diğeri Elen ulusunun uzantısı iki olan halk vardır. Bunlardan nüfus bakımından çoğunlukta olan taraf diğere zor kullanarak kendi iradesini kabul ettirme teşebbüsünde bulunmuştur. Ada bu yüzden bölünmüştür. Almanyada Berlin duvarı yıkılınca aynı ulusal kimliğe sahip Alman halkı birbirleriyle kucaklaşmışlardır. Doğumundan hemen sonra 35 yılını Doğu Almanyada geçiren bir siyasetçi yeniden birleşen Almanyanın Başbakanı olabilmiştir. Bugün Kıbrıslı Rumlar, Kıbrısta bir birleşme halinde bir Türkün Cumhurbaşkanı olmasını kabullenecek bir zihniyete sahip olduklarının işaretlerini vermekte midirler?

Bugün Kıbrısın bölünmüşlüğünden - bu bölünmeye Rumların ve Yunanistanın sebep olduğunu hatırlamak istemeden - yakınlık, timsah göz yaşı dökenler, 1990 yılına kadar uzanan devrede Rumların, Almanyanın bölünmesinin sembolü olan Berlin Duvarını inşa eden Doğu Almanya ve müttefikleri Sovyetler Birliği ile sarmaş dolaş olmalarından rahatsızlık duymamışlar mıdır?

Almanyanın bölünmüş olduğu soğuk savaş döneminde, Almanya dahil Batı Avrupanın savunması için Türkiyenin yaptığı aşırı fedakârlık ve Doğu Almanya konusundaki tutumunu Batı Almanyanın politikasını dikkate alarak ayarlamak suretiyle Türkiyenin gösterdiği dostluk, ne çabuk unutulmuştur?

Merkelin Tutumunun Sebepleri?

Kanaatimizce, Merkelin Güney Kıbrısı ziyareti sırasında, hem de BMGSnin 26 Mart 2011de Cenevrede Eroğlu ve Hristofyas ile yapacağı önemli bir değerlendirme toplantısının arefesinde, ortaya koyduğu Rumlardan yana tutum rastgele bir hareket değildir.

Sanırız, Almanya, Kıbrıs sorununa çözüm arayışlarının sonuç vermeyeceğini; bundan da yine Kıbrıs Rum Tarafının sorumlu olacağını gerçekçi biçimde görmeğe başlamıştır. Bunun için de, görüşmelerin kesilmesi halinde AB üyesi Rumların suçlanması önünü alma gayreti içinde, Güney Kıbrısta yaptığı tek yanlı değerlendirmelerle Kıbrıs Türk Tarafının ve Türkiyenin suçlanmasına kamuoyu önünde zemin hazırlamaya çalışmaktadır.

Ayrıca, Almanya, bugüne kadar Kıbrıs konusunda izlediği nispeten tarafsız politikanın, kendisini, bölgedeki çıkarlarını gözetme bakımından diğer güçlere nazaran geride bıraktığının farkına varmış ve bundan böyle de Doğu Akdenizde sırf Almanyanın somut çıkarlarını gözetken bir politikayı görülür biçimde uygulamaya karar vermiş olabilir.

Bu çerçevede hatırlayalım:

ABD – Kıbrıs

ABD Kıbrıs sorununun ortaya çıktığı 1954den bu yana Adada ağırlık sahibi olmuştur. Kıbrıs sorunuyla ilgili politikalara İngiltere ile birlikte yön veren bir güçtür. Adanın ABDne sağladığı stratejik imkânlar bilinmektedir.

İngiltere - Kıbrıs

İngiltere, 1956 yılındaki Süveyş kanalı bunalımından sonra Süveyşten çekilmek zorunda kalmıştır. Sonunda, İngiltere, ABDnin de desteğiyle, 1960 Antlaşmalarıyla Adada iki askerî üsse sahip olmuş ve özel olarak Süveyşte ve genel olarak Doğu Akdenizde uğradığı stratejik kayıpları belirli ölçüde telâfi edebilmiştir. Doğu Akdenizdeki varlığını bu suretle daimî kılmıştır. Bu üslerin muhafazası, 1960dan sonra İngilterenin Kıbrıs'a olan yakın ve doğrudan ilgisinin devamının sebebinin ve Kıbrıs sorunu hakkındaki politikasının temel amacını oluşturmuştur. En son olarak ANNAN Plânı dahil, oluşturulmuş olan bütün çözüm plânlarına İngilterenin şekil vermesi veya vermeğe teşebbüs etmiş olmasının nedeni budur. BMGS tarafından ortaya konulmuş bulunan çözüm plânlarında, Adanın belirli şartlarla askersizleştirilmesinin de öngörülmüş olunmasına rağmen, Adadaki İngiliz üslerine hiçbir şekilde dokunulmamıştır. Adadaki üsler İngilterenin egemen topraklarıdır. İngiltere ABne katılırken Kıbrıstaki bu iki üssünü ABnin yetki alanının dışında bırakmıştır.

Fransa - Kıbrıs

Kıbrıs sorununun, Adada Türklerin Kuzeyde, Rumların Güneyde yaşamaları sağlanarak çözülebileceği şeklinde gerçekçi bir vizyona sahip de Gaulle gibi şahsiyetler tarihteki yerlerini almışlardır. Bugünün Fransası Kıbrıs Rum Yönetimi ile Savunma İşbirliği Anlaşması yapmıştır.

Rusya - Kıbrıs

Rumların Sovyetler Birliği ile sürdürmüş olduğu yakın ilişkiler ve işbirliği Rusya ile de artarak devam etmektedir. Rumlar, AB forumlarında Rusyanın çıkarlarını koruyup kollama görevini üstlenmiş bulunmaktadır. Bazı uluslararası çevrelerde Güney Kıbristan ve Yunanistandan Rusyanın Avrupa Birliği içindeki Truva Atları olarak söz edilmektedir. Rus offshore şirketleri Güney Kıbrıs merkez edinmişlerdir. Kıbrıs sorununun bir Uluslararası Konferansta çözülebileceği yolundaki Sovyet tezi Rumların ve Rusyanın çıkarlarını korumak için ortaya atılmıştır. Güney Kıbrıstaki Komünist AKEL Rusya ile ilişkilerde tarihî ve özel bir misyonu yerine getirmektedir.

Almanya Kıbrıs Müzakere Sürecinden Ümidini Kesti mi?

Almanya, belki, Kıbrıstaki görüşmelerden bu sefer de bir sonuç çıkamayacağını ve bunun da Kıbrıs Rum Tarafının uzlaşmaz tutumundan kaynaklandığını gerçekçi biçimde görmüş bulunmaktadır. Bu sebeple de, görüşmelerin kesilmesi halinde AB üyesi Rumların suçlanması önünü alma gayreti içinde, sorumluluğun Kıbrıs Türk Tarafına ve Türkiye'ye yüklenmesi için şimdiden zemin hazırlığına girişmiş olabilir.

CDU – CSU: Türkiye İçin İmtiyazlı Ortaklık

Merkelin Lideri olduğu CDU ile Bavyeradaki kardeş parti CSUnun Türkiyenin AB tam üyeliğine kesin olarak karşı oldukları bilinmektedir. Merkel daha başbakan olmadan önceki aylarda 2005de CSU Başkanı Stoiber ile birlikte Avrupanın muhafazakâr hükûmetlerine Türkiye'ye tam üyelik değil imtiyazlı ortaklık verilmesi için çağrıda bulunmuştur. Merkel, ayrıca, Fransız Le Figaro ve İtalyan La Repubblica gazetelerine Mart 2007de verdiği demeçte Türkiye ile gelecekteki bir üyelik için müzakereler yapıyoruz. Bu, ucu açık bir süreç. Her halükarda, 50 yıl sonra Türkiye ve Avrupa arasındaki ilişkiler bugünkünden daha sıkı olacak demiş ve ABnin genişlemesinin üyeliği gerektirmediğini ve üyeliğin, mutlaka en iyi çözüm olmadığını sözlerine eklemiştir.

Hani Kıbrısın AB Üyeliği Hataydı?

Merkel aslında Kıbrıs sorunu çözülmeden ve özellikle Türkiye de AB üyesi olmadan sadece Rumlardan oluşan Kıbrısın ABne üye kabul edilmesinin hem Kıbrıs sorununu çözümsüzlüğe mahkûm ettiğinin, hem de böylece Türkiyenin tam üyelik süreci için ciddi bir engel oluşturduğunun farkındadır. Bizzat kendisi bunun bir hata olduğunu Temmuz 2007de Alman Parlâmentosunda itiraf etmiştir. Ancak, Merkelin bu değerlendirmeyi yaparken o zaman ne kadar samimi olduğu da sorgulanmaya değerdir.

Şimdi, Merkelin, açıkça Kıbrıs Rum Tarafından yana tutum almak suretiyle Kıbrıs sorununu iyice

çözüksüzlüğe mahkûm etme ve böylece Türkiyenin AB üyelik sürecinin temelli askıya alınmasının şartlarını yaratma niyetiyle hareket ettiğini de düşünmek sanırım yanlış olmaz.

Çünkü, Almanyadan böyle açık bir destek alan Hristofyasın, özellikle Mayıs ayında Güney Kıbrısta yapılacak parlâmento seçimlerinin arefesinde dengeli bir çözüm için esneklik göstermesi beklenemez. 2013 başında da Rum kesiminde başkanlık seçimleri yapılacaktır.

Türkiyenin de genel seçim döneminde olduğu bilinmektedir.

Ayrıca, tutum ve davranışlarıyla Türkiyenin AB tam üyelik ümidini gözle görülebilir bir vade için hemen hemen yok etmiş bulunan Merkel Hükûmetinin elinde KKTCnin ve Türkiyeyi Kıbrısta çözüm için zorlayabilecek bir siyasî manivela kalmamıştır.

Almanyanın Kıbrıs konusunda bu aşamada tarafsızlığını bozma pervasızlığının göstermesinin elbette başkaca somut sebepleri de vardır.

Kıbrıs 2012de AB Dönem Başkanı

Kıbrıs 2012nin ikinci yarısında AB dönem başkanı olacaktır. Dönem başkanlarının AB içinde sahip oldukları önemli ve ağırlıklı mevki, oynadıkları belirleyici rol bilinmektedir. Merkelin Kıbrısın dönem başkanlığı sırasında AB mekanizmalarını Almanyanın çıkarlarına uygun amaçlarla kullanabilmek ümidiyle şimdiden Kıbrıslı Rumlara hoş görünme gayreti içine girmiş olduğu düşünülebilir. Ekim 2013 Almanya için seçim zamanıdır.

Alman Gemilerinde Kıbrıs Bayrağı!?

Alman armatörlere ait 200den fazla geminin Kıbrıs bandırası taşıdığı bilinmektedir. Bununla ilgili çıkarlar, Merkeli, Rumların Kıbrıs müzakerelerindeki aslında olumsuz olan tutumlarından sitayişle bahsetmesine yol açmış olamaz mı?

2004de ANNAN Plânına evet diyen Kıbrıs Türk Tarafına ABnin verdiği sözlerin hiçbirisi yerine getirilmemişken, ABnin ve özellikle Almanyanın Türkiyenin limanlarını Kıbrıs bandıralı gemilere açma konusunda ısrarlarını sürdürmesinin arkasında Ek Protokolün uygulanması gereğinden çok Almanyanın Rum bandırası taşıyan kendi ticaret gemileriyle ilgili çıkarlarının yattığı düşünülemez mi?

Almanya Gözünü Doğu Akdenizin Kaynaklarına mı Dikti?

Güney Kıbrıs Rum Yönetiminin Doğu Akdenizde deniz alanlarını sınırlandırma, münhasır ekonomik bölge ilânı ve petrol ve gaz arama maksadıyla yaptığı tek yanlı girişimler, bu çerçevede bölgenin zengin kaynaklara sahip olduğuna dair yayılan bilgiler, Almanyayı da bölgeyle bu açıdan ilgilenmeye ve Rumların faaliyetlerine ortak olma çarelerini araştırmağa sevketmiş olacağı öne sürülemez mi?

İsrail Faktörü?

Mavi Marmara olayından sonra Türkiye □ İsrail münasebetlerinde yaşanan gerginlik ortamında İsrailin Kıbrıs Rum kesimiyle ilişkilerini geliştirme çabasına girdiği ve 2010 Aralık ayında Rumlarla Doğu Akdeniz ile ilgili olarak "münhasır ekonomik bölge" anlaşması imzaladığı bilinmektedir. Oysa, Kıbrıs sorununun gelişmeleri içinde İsrail, Kıbrıs konusunda, geleneksel olarak Türkiyenin siyasetinin temel çizgileriyle çelişmeyen bir tutum takına gelmiştir. İsrail, BM Genel Kurulunda Kıbrıs konusunda yapılan oylamalarda çekimser kalmayı tercih etmiştir. Bazı yönetsel taktik oylamalarda Türkiye ile aynı yönde oy vermiştir. Nazi döneminin acılarıyla dolu hatıralarını ortadan kaldırma gayreti içinde olagelmış bulunan Almanya için İsrailin özel bir yeri vardır. Musevî unsurlar Almanyanın siyasî, sosyal ve ekonomik hayatında nispi bir ağırlık taşımaktadır. Merkelin Kıbrıs konusunda açıkça Türk tarafına karşı tavır koymasının sebepleri irdelenirken İsrail faktörünün ihmal edilmemesinin gerektiğini düşünmek yanlış mıdır?

SPD Türkiyeye AB Üyeliği İçin Açık Çek Vermiş miydi?

Almanyadaki CDUnun ve CSUnun Türkiyenin ABne tam üyeliğine karşı olduğunu vurgularken, Sosyal Demokrat Partinin (SPD) Türkiyenin üyeliği için açık çek vermiş olduğu izlenimini

yaratmaktan kaçınmak isteriz. Türkiye'ye adaylık statüsünün verilmesinin öncülüğünü yapan Gerhard Schröder Başkanlığındaki Sosyal Demokrat Partisi (SPD) □ Yeşiller koalisyon Hükûmetinin dahi, işbaşına geldikten iki ay sonra üstlendiği AB dönem başkanlığı münasebetiyle 1999 ocak ayında yayınladığı başkanlığın öncelikleri başlıklı belgede, AB içinde tanınabilecek statü bakımından, Türkiye'yi, Rusya ve Ukrayna ile birlikte mütalâa etmiş olduğunu hatırlatmakta fayda görürüz. Bununla beraber, 1999 Şubat ayının ortasından itibaren Türkiye ile bağlantılı olarak Almanyada cereyan eden bazı olaylar, Schröder Hükûmetini Türkiye'ye adaylık statüsü verilmesinin Almanyanın çıkarlarına uygun düşeceği değerlendirmesini yapmağa sevketmiştir. 3 Haziran 1999'da Almanyanın başkanlığında toplanan Köln zirvesinde Türkiye'nin adaylığı sağlanamamıştır. Türkiye'ye katılım adaylığı statüsü veren karar 10-11 Aralık 1999'da Helsinki Zirvesinde alınabilmiştir. Bu kararı alabilmek için de AB, Yunanistana ve Kıbrıs a, Türkiye bakımından hayati önemde tavizler vermişlerdir. Kıbrıs sorunu çözülmeden Kıbrısın üye olabileceği hükmüne bağlanmıştır.

Fischer: 12 Aday Ülke ve Türkiye !

SPD □ Yeşiller Hükûmeti, 1999 Aralık ayından sonra dahi, verilen demeçlerde, Türkiye'nin adını o zamanki diğer 12 aday ülke ile birlikte zikrederken 13 aday ülke değil, sürekli olarak 12 aday ülke ve Türkiye ifadesini kullanmışlardır. Örneğin, 4 Eylül 2000 tarihinde Almanyanın yurtdışındaki büyükelçilerinin katılımıyla Berlinde yapılan 1. Büyükelçiler Konferansında açış konuşmasını yapan Almanya Dışişleri Bakanı Joschka Fischer, yeri geldiğinde onikiler ve Türkiye ifadesini kullanmıştır. O zamanki AB dönem başkanı Fransanın Dışişleri Bakanı Hubert Védrine de konuşmasında "genişleme konusunda Balkanlar bakımından bir sorun yoktur. Burada genişlemenin sınırları bellidir. Tartışma Türkiye, Beyaz Rusya ve Ukrayna bakımından ortaya çıkmaktadır. Bu ülkelerin Avrupa sınırları içinde olduğu kuşkuludur ve tartışmalıdır şeklindeki ifadelerle Türkiye'nin AB bakımından nasıl görüldüğünü ortaya koymuştur.

Konrad Adenauer ve Türkiye

Almanyanın yetiştirdiği büyük siyasetçi ve devlet adamı Hristiyan Demokrat Partisinin ilk Lideri ve eski Şansölye Konrad Adenauer 1954'de Türkiye'yi şu sözlerle tanımlamıştır:

Türkiye Cumhuriyeti, Almanya'nın da bu yıllarda bütünleşmeye başladığı Batı Topluluğunun bir parçasıdır *□□□□□□□ daha sıkı bir araya geldiğimiz zaman, dünyamız daha güçlü olacaktır *□□□□□□□ Cumhuriyeti Batı kuruluşlarına girmekle bu fikrin icabını yerine getirmiştir *□□□□□□□ beraberce hür dünyaya ait olmamız, ikili münasebetlerimizin de temelini oluşturmaktadır...

Konrad Adenauer'in Türkiye hakkında o günlerin şartları altında ortaya koyduğu bu vizyon, aslında bugün için de geçerli değil midir?

Hristofyas Almanyadaki Gibi Bir Federal Yapıyı Kıbrıs için Kabul Edebilir mi?

Hristofyas, Merkel'in ziyareti vesilesiyle yaptığı konuşmalarda Almanyanın federal yapısının Kıbrıs sorununun çözümüne örnek teşkil edecek veçhelerinin bulunduğunu ifade etmiştir. Bunu olumlu bulmamak mümkün değildir. Yalnız sormak istiyoruz:

Almanyanın anayasasına göre, federe birimlerin federal hükûmetin mutabakatıyla yabancı devletlerle antlaşma (treaty) yapma yetkisi vardır. Rum Tarafı bunu kabul ediyor mu?

Örneğin, Hür Bavyera Devletinin/Eyaletinin Anayasasında halk (people) kavramı vardır.

Anayasanın 2. Maddesinin başlığı halk devleti/eyaleti (peoples state) şeklindedir.

Maddenin 1. Fıkrasının hükmü şöyledir: Bavyera bir halk devleti/eyaletidir. Devlet/eyaletin gücü halktan kaynaklanmaktadır (Bavaria is a peoples state. The power of the state emanates from the people).

Rum Tarafı federe birimlerin anayasasında halk kavramının yer almasını kabul ediyor mu?

3 (a) maddesinde Bavyera kendisinin birleşik bir Avrupanın parçası olduğunu ilân eder * (Bavaria declares itself as part of a United Europe * hükmü vardır. Böyle bir hükmün veya benzerinin,

Kıbrısta federasyon kurulabilirse, federe birimlerin anayasasında yer almasına Rum Tarafı rıza gösterebilir mi?

Yakın Geçmişin Hatalarını Tekrarlamamalıyız

Kıbrıs konusuyla ilgili yakın geçmişi hatırlamamızda fayda vardır:

İlgili uluslararası çevreler, Türkiye'nin AB tam üyeliği için başvurduğu 1987'de başlayarak ve özellikle ANNAN Plânının hazırlanmağa başladığı ve müzakere edildiği 2002 - 2004 döneminde yoğunlaşarak, kasten Kıbrıstaki çözümsüzlük Türkiye'nin AB tam üyeliği yolunda bir engeldir; çözümsüzlük Türk Tarafının ve özellikle Denктаşın tutumundan kaynaklanmaktadır; Türk Tarafı çözüm için çalıştığını göstermelidir; Kıbrısın AB üyelik sürecinin başlamış olması Kıbrıs sorununun çözümünü kolaylaştıracak bir faktördür şeklinde iddialar öne sürmüşlerdi. Bu iddialar giderek Türk kamuoyuna yönelik bir kampanya halini almıştı.

Sanki Kıbrıs sorununu yaratan Kıbrıslı Türkler ve Türkiye imiş; sanki Kıbrıs sorununun siyasî çözüme ulaştırılmasının anahtarı sadece Türkiye'nin ve KKTC'nin elindeymiş ve sanki Kıbrıs sorunun çözümünü Rum-Yunan ortaklığı istiyormuş da bunu KKTC ve Türkiye engelliyormuş gibi, Türkiye'de ve KKTC'de bu iddiaların etkisi altında kalan çevreler olmuştur. Bunun neticesinde de, Avrupada nereye gidersek ayağımıza Kıbrıs dolanıyor; Kıbrıs konusunun pek çok alanda Türkiye'nin önünü tıkadığı görülüyor; AB sürecinde bizi tehdit eden bir konu var, o da Kıbrıs; Kıbrıs sorununun çözümünde Türkiye'nin hayatî çıkarı var; biz bu sorunu çözeceğiz; AB Kıbrıs konusunda daha da dayatmacı olmadan sorunu bizim çözmemiz lâzımdır; Kıbrıs yüzünden AB ile ilişkilerimizi feda edersek Türkiye'ye yazık olur; bir Kıbrıs için ülkemizin AB üyeliğini mi feda edeceğiz; çözüm olmazsa Kıbrıs AB'ne üye olduktan sonra Türkiye Adada işgalci durumuna düşer; AB'den müzakere tarihi alacaksak Kıbrısta taviz verilebilir; önceki hükûmetler ve bürokratlar çözümsüzlük çözümdür zihniyetiyle hareket etmişlerdir; siyaset sorun yaratma değil, çözüm üretme ve sonuç alma sanatıdır; çözüm arayışlarında biz daima bir adım önde olacağız; masaya gelirken ben çözmeğe geliyorum diye gelersen bir şeyler olur; Denктаş istiyor mu? Klerides istiyor mu? çözmek niyetiyle gelseler çözüm bulunurdu; biz dünya gerçekleri ile hiçbir zaman çelişmeyi, çatışmayı düşünmüyoruz; dünya gerçekleri neyi gösteriyorsa biz de bu gerçekler içerisinde yerimizi almaya mecburuz; biz onyıllarca Kıbrıs'la ilgili mevcut politikaları sürdürmüş olsaydık bugün bizim durumumuz nereye benzerdi biliyor musunuz? Aynen Lübnan ile Suriye arasındaki duruma benzerdi. Ve birileri gelir dayatır, 'Kıbrıs'tan çıkın' derdi. Bir yere kadar dayanır, ondan sonra kuzu kuzu çıkardık mealinde, sanırsınız, Kıbrıs sorununun gerçek mahiyeti; ortaya çıkış şekil ve zamanı; Rum - Yunan ortaklığının emelleri ve hedefleri ve nihayet Kıbrıs müzakere sürecinin tarihçesi hakkında yeterli bilgi sahibi olmamaktan kaynaklanan sözler dile getirilir olmuştur.

Türkiye'nin aktif teşvik ve desteğiyle Kıbrıs Türk halkı Plana yüzde 65 oyla evet dedi.

Rumlar yüzde 76 oyla reddettiler.

BMGS Rumların bir taslak plânı değil çözümün kendisini reddettiğini raporunda açıkladı. Kıbrıslı Türklerin üzerindeki ambargonun kaldırılmasını BM Güvenlik Konseyine tavsiye etti.

AB Konseyi ANNAN Plânı üzerindeki referandumdan iki gün sonra aldığı kararla, Kıbrıslı Türklerin üzerindeki tecridin kaldırılması yönünde somut tedbirler alınacağını açıkladı. Bu çerçevede, Kıbrıslı Türklerin AB ile doğrudan ticaretini sağlamak için bir Tüzük hazırlanacağını vurguladı.

ABD Kıbrıslı Türklerin lehinde atacakları adımları değerlendirdiklerini duyurdu.

Sonuç ne oldu?

Kıbrıs sorunu çözülemedi.

Kıbrıslı Rumlar referandumdan bir hafta sonra Kıbrıs Cumhuriyeti olarak AB'ne tam üye oldu.

Kıbrıslı Türklerin üzerindeki ambargoda kaldırılma veya hafifletilme yönünde bir değişiklik olmadı.

Uluslararası çevrelerin Kıbrıslı Türklere ve Türkiye'ye verdikleri sözlerin hiçbirini yerine getirilmedi.

AB tam üyeliği yolunda Türkiye'nin önü açılmadı; aksine daha da tılandı.

BMGSnin 24 Nisan 2004 referandumlarının sonuçları hakkında yayınladığı raporu BM Güvenlik Konseyinin önüne dahi gelemedi; rafa kaldırıldı.

Aradan geçen 7 yıl içinde, daha önce Kıbrıs Türk Tarafından ve Türkiyeden AB süreci ile bağlantılı olarak Kıbrıs ile ilgili olarak yapılan taleplerin tekrarına devam olundu.

En son olarak da ABnin lideri konumundaki Almanyanın Başbakanı, yakın geçmişte yaşananların üzerine sünger çekerek, Kıbrıslı Rumların çözüm arayışlarındaki tutumundan övgüyle söz etti; Kıbrıs Türk Tarafını Rumların cesaretli ve yaratıcı adımlarına mukabele edememekle suçladı. Türkiyeden çözüm için daha fazla gayret göstermesini istedi.

Merkelin ziyaretinden sonra son 9 yıldır KKTCde ve Türkiyede millî dava Kıbrıs konusunda yapılan hatalar gözden geçirilip, gereken sonuçlar çıkarılabilirse, Merkelin GKRYne ziyaretinin yine de faydalı sonuçlar vermiş olduğu söylenebilir.

Almanyada 3 Milyon Türk Yaşıyor

Son olarak sormak istiyoruz: Ülkesinde 3 milyona yakın Türkün yaşadığı Almanyanın Başbakanının Türkiyeyi doğrudan ilgilendiren Kıbrıs ve AB gibi konularda Türkiyeye karşı açıktan tavır koyabilmesi ve bunu hem de Güney Kıbrısta yapabilmesi çeşitli yönlerden düşündürücü değil midir?

Kaynak/Source: